

PAIGEO

PALLAS ATHENE INNOVATION AND GEOPOLITICAL FOUNDATION

ASEAN Csúcstalálkozó 2018 – policy brief

Marácz Fanni

PAIGEO Kutatóintézet - POLICY BRIEF – 2018. 11. 19.

Harmincharmadik alkalommal került megrendezésre az ASEAN csúcstalálkozó, melynek idén Szingapúr adott otthont. Az esemény ideje alatt sor került jelentős bilaterális találkozókra, Vlagyimir Putyin először látogatott Szingapúrba, az Egyesült Államokat és Kínát elnökeik helyett alelnöke és miniszterelnöke képviselte. Az RCEP elnevezésű szabadkereskedelmi megállapodást ez alkalommal sem tudták véglegesíteni.

- **Szingapúr és Lee Hsien Loong** voltak a házigazdái a **harmincharmadik ASEAN csúcstalálkozónak**.
- A rendezvényen tizennyolc ország képviseltette magát – a tíz ASEAN-tagon kívül jelen volt az Egyesült Államok, Kína, Japán, India, Oroszország, Új-Zéland, Ausztrália és Dél-Korea is.
- A tárgyalások középpontjában a **kereskedelmi akadályok** ledöntése, az **e-kereskedelem** támogatása, **okosvárosok** létrehozása voltak.
- Az ASEAN csúcstalálkozóval párhuzamosan, november 14. és 15. között szintén Szingapúrban került megrendezésre a **tizenharmadik Kelet-Ázsia Csúcstalálkozó**.
- Az amerikai-kínai **kereskedelmi háború beárnyékolta** a tárgyalásokat, Lee szerint féltő, hogy a jövőben a tagországoknak választaniuk kell majd az Egyesült Államok és Kína között.
- Donald Trump elnök sem az ASEAN csúcson, sem pedig az Új-Guineában megrendezett APEC csúcson nem képviselte az Egyesült Államokat, helyette **Michael Pence vett azokon részt**.
- A csúcstalálkozót megelőzően **feltételezett eredmények nem születtek meg** – nem született meg sem a **Dél-kínai-tengerre vonatkozó magatartási kódex**, és a **RCEP szabadkereskedelmi megállapodást** sem írták alá.
- **Putyin először látogatott Szingapúrba**.
- **Kína és Szingapúr újabb szabadkereskedelmi megállapodást írt alá**.
- Közvetlenül az ASEAN csúcstalálkozót követően kerül megrendezésre az **APEC csúcs (Ázsiai és Csendes-óceáni Gazdasági Együttműködés) Pápua Új-Guineában**.

A csúcstalálkozón tárgyalt témák

2018 november 11 és 15 között került megrendezésre a harmincharmadik ASEAN Csúcstalálkozó. A rendezvénynek Szingapúr adott otthont, házigazdája Lee Hsien Loong miniszterelnök volt. A találkozó jelentőségét többek között a részt vevő országok összesen 630 milliót kitevő népessége adja, mely növekvő középosztályával 2030-ra a világ negyedik legnagyobb gazdasági egységévé válhat.

A rendezvény első két napját az Üzleti és befektetési csúcstalálkozó tette ki, ennek megnyitóján Lee a nyitott gazdaságok előnyeiről beszélt. A kereskedelmi korlátok ledöntése mindvégig a rendezvény fő témái közé tartozott - az Egyesült Államok és Kína között zajló kereskedelmi háború valamelyest beárnyékolja az ASEAN-országok jövőjét is. Lee miniszterelnök attól tart, hogy a jövőben a tagországoknak választaniuk kell majd az USA és Kína között.

A szingapúri elnökség mottójának az „Időtálló és innovatív” szavakat választotta, mellyel kifejezik az igényt a tagországok összetartására a globális stratégiai színtér instabilitásának növekedése idején. Az ASEAN-nak előre kell tekintenie, és ki kell használnia a technológiai fejlődés előnyeit, egyben pedig megbirkóznia az azok által teremtett kihívásokkal. Állampolgáraikat el kell látniuk az ehhez szükséges készségekkel, és okosvárosokat kell létrehozniuk.

Az ASEAN csúcstalálkozóval párhuzamosan, november 14 és 15 között szintén Szingapúrban került megrendezésre a tizenharmadik Kelet-Ázsia Csúcstalálkozó. Míg az ASEAN országok évente kétszer gyűlnek össze, partnerországaikkal hagyományosan az év végén rendezett csúcson folynak a párbeszéddek. A rendezvényen tizennyolc ország képviseltette magát – a tíz ASEAN-tagon kívül jelen volt az

Egyesült Államok, Kína, Japán, India, Oroszország, Új-Zéland, Ausztrália és Dél-Korea is.

Közvetlenül az ASEAN csúcstalálkozó követően kerül megrendezésre az APEC csúcs (Ázsiai és Csendes-óceáni Gazdasági Együttműködés) Pápua Új-Guineában, ahova a legtöbb államfő átrepült Szingapúrból. Xi Jinping, a Kínai Népköztársaság elnöke csak az utóbbin képviselte országát, Donald Trump amerikai elnök pedig egyik rendezvényen sem vett részt.

Az egyes országok képviselői

Vlagyimir Putyin orosz elnök első alkalommal látogatott el Szingapúrba. Kétnapos látogatása a két ország diplomáciai kapcsolatai felvételének ötvenedik évfordulójára esik, és többet között egy orosz ortodox templomot is magába foglaló kulturális központ alapkövének letétele is az eredményei közé tartozik.¹

Michael Pence, az Egyesült Államok alelnöke szintén első látogatását tette az országban. Beszédében és bilaterális találkozó során is az agresszió elfogadhatatlanságáról beszélt a Csendes-óceáni térségben – ezzel egyértelműen Kína tevékenységére utalva. Hangsúlyozta az Egyesült Államok elköteleződését az ASEAN-országok irányába, azonban sokakban nem tett jó benyomást Trump elnök hiánya a rendezvényről.

A Fülöp-szigetek elnöke, Rodrigo Duterte nem vett részt sem az Ausztrália, sem pedig a Dél-Korea csúcstalálkozók, de megjelent a két esemény között megrendezett Kína-találkozón.² A tizenegy betervezett találkozó közül négyen nem jelent meg az elnök, aki fáradtságra hivatkozva inkább pihent azok ideje alatt. Az egészségi állapotával kapcsolatban stábjja megnyugtatóan nyilatkozott.³

Kína szerepe a csúcstalálkozókban

Li Keqiang, a Kínai Népköztársaság miniszterelnöke november 12-én érkezett Szingapúrba, ötnapos látogatása során az ASEAN csúcs mellékrendezvényein és bilaterális találkozókra vett részt. **Kína és Szingapúr újabb szabadkereskedelmi megállapodást írt alá**, melynek részeként Szingapúr megnyitotta légiközlekedési és környezeti szektorait kínai vállalatok számára.⁴

Lee megjegyezte, hogy **találkozójuk fontos évfordulóra esik – negyven évvel ezelőtt ezen a napon látogatott el Deng Xiaoping Szingapúrba.** Kína egyébként 2013 óta Szingapúr legnagyobb kereskedelmi partnere és külföldi befektetések elsődleges célpontja. A megállapodás aláírásával nagyobb hozzáférést kapnak Kína jogi-, tengeri- és építési szolgáltatási szektoraihoz.⁵ Szingapúr exportjának nagy részét petrokémiai termékek teszik ki, ezek mostantól kivételezett bánásmódban részesülnek. A megújított megállapodás tartalmaz emellett a befektetések biztosítására és e-kereskedelemben vonatkozó részeket is. Egyetértési megállapodás született a két ország között emellett egy **új nemzetközi földi-tengeri kereskedelmi folyosó megnyitásáról**, ami a kínai Chongqing városát kötné össze a szárazföldi Qinzhouval, amit pedig tengeri útvonal kötné össze Szingapúrral, újabb kapcsolatot hozva létre szárazföldi Kínával.⁶

A csúcstalálkozó eredményei

Az egyik legjelentősebb eredmény a **Dél-kínai-tengerre vonatkozó magatartási kódex** létrehozása lett volna, ezzel kapcsolatban azonban **nem sikerült megállapodniuk a részt vevő országoknak.** A legtöbben Fülöp-szigetektől és Dutertétől várták a kódex létrehozásának véghezvitelét, az ASEAN-Kína párbeszédi partnerség koordinátoraként.⁷ Az államfő beszédében a Fülöp-szigetek földrajzi közelsége miatt sürgette a megállapodást; amennyiben

harcok törnének ki a térségben, országát mindenképp érintenék.⁸ Li Keqiang miniszterelnök szerint a felek megtalálták a nézeteltérések kezelésének a módját, és a helyzet a nagyobb fokú stabilitás irányába tart – **Peking három éven belül létre akarja hozni a magatartási kódexet.**⁹

2017 júniusa óta, kilenc körön át tartó megbeszélések követően **aláírták az első e-kereskedelemből szóló megállapodást**, melynek három célja van: megkönnyíteni a határokon átvitelő e-kereskedelmi tranzakciókat, kialakítani a kölcsönös bizalom légkörét ezeknek a szolgáltatásoknak a használata során, illetve elmélyíteni az ASEAN-tagok együttműködését ezen a téren is, ezzel növelve a gazdasági növekedésüket. A megállapodás hozzájárul még emellett a gyorsabb és hatékonyabb „papírtmentes” kereskedelemhez a cégek és kormányok között.¹⁰

Megszületett az Asean Szolgáltatások Kereskedelmének Egyezménye (*Asean Trade in Services Agreement (ATISA)*), mely elmélyíti a tagországok szolgáltatási piacainak integrációját, szabadabb, megbízhatóbb és kiszámíthatóbb környezetet biztosítva a szolgáltatók számára. Emellett véglegesítették a Asean Átfogó Befektetési Megállapodás negyedik protokollját (*Fourth Protocol to Amend the Asean Comprehensive Investment Agreement (ACIA)*), ezzel komolyan elkötelezve magukat a térség befektetési légkörének javítása mellett.¹¹

Regionális átfogó gazdasági partnerség (*Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP)*) **szabadkereskedelmi megállapodás** a meghíúsult Transzatlanti kereskedelmi partnerséget pótolhatná, létrehozva a világ legnagyobb szabadkereskedelmi övezetét, tagjai az ASEAN-országok mellett még Kína, Japán, Dél-Korea, India, Ausztrália és Új-Zéland. Sokan a

csúcstalálkozótól várták a partnerségi megállapodás aláírását, ez azonban még nem történt meg. Lee Hsien Loong megjegyezte, hogy bár tovább tartanak a tárgyalások, mint arra korábban számítottak, számos előrehaladást követően várhatóan 2019-ben

megszületik majd a RCEP. A Partnerség a világ lakosságának 45%-át és a globális kereskedelem 40%-át fedné le. A tárgyalások 2013-ban kezdődtek, és az eredeti 2015-ös aláírás megíúsulása óta azokat idén sem sikerült lezárniuk.¹²

Készítette: **Maráczai Fanni**

Borítókép forrása

- ASEAN Csúcstalálkozó hivatalos weboldala

PAIGEO - Policy Brief

Felelős szerkesztő: Bendarzszevszkij Anton
Szerzők: Bendarzszevszkij Anton, Csenger Ádám, Czirják Ráhel, Eszterhái Viktor, Gere László, Klemensits Péter, Maráczai Fanni, Miklós Katalin, Mogyorósi Alexandra, Polyák Eszter, Róma Ádám, Zoltai Alexandra

Kiadja a Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvány ©
HU-1014 Budapest, Úri utca 21.
www.geopolitika.hu

ISSN 2498-7697

Jegyzetek

¹ AHMAD, Reme: Russia's Putin has busy day on his first visit to S'por

In: The Strait Times

² PLACIDO, Dharel: Duterte skips ASEAN summits with Australia, S. Korea In: ABS-CBN

³ Philippine President Duterte skips some summit meetings but is in 'top

⁴ TAN Danwei: Singapore and China sign upgraded FTA as Premier Li Keqiang kicks off official visit In. The Strait Times

⁵ uo.

⁶ uo.

⁷ RANADA, Pia: Duterte arrives in Singapore for ASEAN Summit In: Rappler

⁸ Wong, Catherine: Singapore leader Lee Hsien Loong warns region may have to choose between China and US

⁹ WONG, Catherine: South China Sea: Asean, Beijing continue to work towards code of conduct In: South China Morning Post

¹⁰ Asean Summit 2018, The Strait Times

¹¹ uo.

¹²YAHYA, Yasmine: Leaders vow to create world's largest free trade area in 2019 In: The Strait Times